

Oponentní posudek diplomové práce

Název: Alláh a Bůh křesťanů. Máme s muslimy stejného Boha?

Autor: Jiří Zedníček

Jiří Zedníček ve své diplomové práci klade otázku po shodách a rozdílech v muslimském a křesťanském pojetí Boha. Nejedná se ovšem o komparativní studii: křesťanské pojetí Boha není detailně dokumentováno a analyzováno, spíše implicitně předpokládáno, hlavní pozornost autora je věnována tradici islámské.

V první části práce podává autor poměrně obsáhlý nástin nábožensko-kulturních podmínek a okolností vzniku islámu, tedy zejména předislámské arabské kultury, dále uvádí základní fakta týkající se osobnosti a života proroka Mohameda a raného vývoje islámské kultury.

V druhé části práce se autor zaměřuje na výpovědi Koránu, týkající se židovství a křesťanství (ať už odrážejí vliv židovských a křesťanských tradic nebo se proti nim naopak polemicky vymezují). Dále autor pojednává o jednotlivých školách výkladu Koránu, o ranně islámských polemikách a schizmatech, o rozdílech mezi sunnity a šíity, a také o standardních metodách právní vědy, založené na Koránu a sunně.

Ve třetí části práce autor rekapituluje základní věroučné články islámu, se stálým zřetelem k jejich křesťanským protějškům, analogiím a alternativám. V poslední části tohoto oddílu pojednává o hlavních tématech sporu a dialogu mezi islámskou a křesťanskou teologií.

V závěru práce autor konstatuje, že otázka po identitě křesťanského a muslimského Boha nemůže být (alespoň zatím) uspokojivě zodpovězena, je třeba dále intenzivně pracovat na vzájemném poznávání a vytvářet předpoklady k tolerantnímu soužití.

Autorova práce je na velmi dobré jazykové a stylistické úrovni. Jeho vyjadřování je kultivované, místy ovšem spíše esejistické. Práce má přehlednou osnovu a jasnou strukturu. Je to zdařilá kompilace základních relevantních poznatků ke sledovanému tématu. Problematickou se jeví skutečnost, že autor v podstatě (místy poněkud pasivně) převyprávěl základní údaje o vzniku, vývoji a věroučné základně islámu. S využitím přehledových publikací shromáždil relevantní, ovšem většinou zcela elementární fakta, dostupná v lepších encyklopediích a kompendiích. Práce nepřináší ke studovanému tématu žádné nové poznatky, vychází téměř výhradně z českých a do češtiny přeložených sumarizujících prací, téměř chybí zahraniční literatura a také tematicky zaměřené odborné články a monografie.

Diplomová práce vyžaduje podle mého názoru poněkud hlubší ponor, autor nejednou především „vypráví“ a klouže po povrchu či prostě rekapituluje obsah učebnic a úvodů do studia islámu. Často také shromažďuje (hromadí) elementární údaje o islámu, které bezprostředně a přímo nesouvisejí s tématem práce, resp. se základní otázkou, kterou si autor klade. Bylo by proto velmi obtížné nějak přesně zformulovat badatelský výtěžek či přínos předkládané práce (oproti literatuře, kterou autor používá). Práce má charakter dobře napsané sumarizující příručky, měla by obsahovat více autorovy vlastní argumentace.

Závěrem shrnuji: vzhledem k vysloveným výhradám i k nesporným kladům předkládané práce navrhuji hodnocení C (dobře).